

RECENSIE

START AGAIN
NEDERLANDS DANS THEATER 1

★★★★☆ DANS

1 OKTOBER 2015 - ZUIDERSTRANDTHEATER, DEN HAAG - SPEELLIJST

FENOMENALE BEHEERSING IN KRACHTIGE SEIZOENSOPENER

Door **Marcelle Schots** gepubliceerd 2 oktober 2015

Met het programma *Start Again* opent het Nederlands Dans Theater het seizoen in het Scheveningse Zuiderstrandtheater. In 2013 haalde artistiek directeur Paul Lightfoot met Gabriela Carrizo een van de oprichters van het Vlaamse collectief Peeping Tom in huis. Met haar voorstelling *The Missing Door*, nu opnieuw te zien in *Start Again*, maakte zij een krachtige entree bij het gezelschap dat het danstheater van nieuwe impulsen wil voorzien.

The Missing Door is een fascinerende voorstelling die speelt met een realiteit waar verleden en fantasie letterlijk naar binnen kieren. Op momenten kreunen en kraken de deuren onder de druk van buitenaf. Carrizo creëerde een voorstelling waarin de ontwikkelingen tussen personages in overrompelende bewegingsscènes zijn vervat. Regelmatig wordt de dans aangestuurd door de soundscape van Raphaëlle Latini. Een in tijd gemanipuleerd geluid laat een danser mechanisch voor en achteruit bewegen. Hoewel de muren van de woonkamer waarin alles zich afspeelt soms dreigen te bezwijken, kan de toeschouwer het hele speelveld overzien en wordt de werkelijkheid nadrukkelijk niet buitengesloten.

De wereldpremière in het NDT1-programma *Start Again* kwam van Peeping Tom's medeoprichter Franck Chartier met *The Lost Room*. Nadat de performers nog steeds in hun rol, een voor een uitgelicht door de schijnwerpers, applaus krijgen, wordt het decor al afgebroken. De voor het gezelschap traditionele pauze is achterwege gelaten en na een kort changement heeft de woonkamer van *The Missing Door* plaatsgemaakt voor een slaapkamer. Desondanks is de toeschouwer door dezelfde stijl en sfeer meteen terug. Van de vrouw die eerder op de avond aan haar enkels werd weggesleept, wordt het lichaam weer terug het toneel opgetrokken. De schoonmaker die naarstig probeerde de bloedvlekken weg te boenen, is er alweer met zijn emmer en dweil.

Het succes van knap geconstrueerde dramaserieën voor televisie lijkt zijn weg in het danstheater te hebben gevonden, want het is een briljante zet van choreograaf Chartier om voort te borduren op *The Missing Door*. Er is veel herkenning, Chartier heeft een aantal hoofdlijnen en herkenbare personages meegenomen en daartussen nieuwe ontwikkelingen gevlochten, een vrij ongebruikelijke werkwijze in de danskunst. Door deze keuze zijn de verwachtingen meteen hooggespannen.

Het verloop van de gebeurtenissen is opnieuw onvoorspelbaar en zij overrompelen keer op keer. Ook nu lopen verschillende realiteiten door

ELDERS

Nog geen andere recensies

VERWANTE ARTIKELEN

- [Programma II](#)
- [Spiritwalking](#)
- [Strike root](#)
- [Move to Move](#)

TAGS

[Franck Chartier](#), [Gabriela Carrizo](#), [Max Richter](#), [NDT1](#), [nederlands dans theater](#), [Paul Lightfoot](#), [Peeping Tom](#), [Raphaëlle Latini](#), [Sol León](#), [Stop-Motion](#), [The Lost Room](#), [The Missing Door](#), [Zuiderstrandtheater](#)

elkaar. Waar de *The Missing Door* als een thriller bekeken kan worden, heeft de sinistere sfeer in *The Lost Room* plaatsgemaakt voor andere accenten in het drama. Wanhoop krijgt een nieuw gezicht in een gedanste solo van een ontroostbare vrouw. Het ingenieuze van beide voorstellingen is dat hoeveel referenties er ook aan theater of film te vinden zijn, het de dans is waardoor je telkens weer flink door elkaar wordt geschud. Daarbij is de relativisering nooit ver te zoeken en zit de voorstelling vol onweerstaanbaar geestige vondsten. Het zijn beeldende scènes die door de snelheid waarmee ze worden uitgevoerd een vlucht vooruit nemen. Een innig verstrengeld stel rolt in volle vaart onder het bed vandaan en wentelt zich in een onstuimige vrijpartij door de kamer. De horde mensen die als door een zware storm naar wordt binnen geduwd en als bladeren in een herfststorm door de kamer wervelen, verdwijnen weer in een noodvaart. Het is als een verleden dat op de loer ligt en soms onaangekondigd binnendringt. Maar zodra je je overgeeft aan herinneringen, ontglippen ze je ook meteen weer.

De vervreemding in de voorstellingen doet op momenten denken aan de mysterieuze werelden die schrijver Haruki Murakami in zijn werk op roept. Schimmen bewegen zich op de achtergrond als een sluimerend geweten. Mensen verschijnen uit het niets en voorwerpen verdwijnen op onverklaarbare wijze. Perspectieven kantelen telkens, zelfs de ruimte verandert of komt in beweging. Natuurkrachten krijgen vat op de dansers, zoals wanneer iemand op orkaankracht uit een deuropening wordt weggezogen. De NDT1-dansers zijn als altijd overtuigend, en hoe vaak ze ook over het toneel lijken te worden gekatapulteerd, hun beheersing blijft fenomenaal.

Waar *The Missing Door* eindigde door terug te keren bij het begin, heeft *The Lost Room* een slotscène die een heel nieuw perspectief op het voorgaande biedt. Al kan het net zo goed een cliffhanger zijn van een serie die hopelijk nog lang verder zal gaan.

Na de pauze staat de choreografie **Stop-Motion** (2014) van Sol León en Paul Lightfoot geprogrammeerd. Eigenlijk is de avond al compleet na het tweeluik – om nu nog een heel andere choreografie te tonen brengt een flink risico mee. Het gedanste drama van León en Lightfoot heeft een eigen esthetiek en ander karakter. De combinatie van de droevige, maar dwingende muzikale composities van Max Richter en de ernstige dans van Lightfoot en León drukken aanvankelijk als een zware deken op de voorstelling. Later komt er wat meer lucht dankzij het ritme dat de voorstelling krijgt. Met *Start Again* is het NDT in de Scheveningse haven dit seizoen meteen op volle kracht.

Foto *The Lost* [Print deze recensie](#)

@Theaterkrant 2015

LET OP: op deze recensie rust auteursrecht. Voor geheel of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, is vooraf toestemming nodig van de uitgever.